

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ**

**Інститут гуманітарної підготовки та державного управління
Кафедра публічного управління та адміністрування**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Директор
ІГПДУ**

Дзвінчук Д.І.

«31» 08 2022 р.

Дисципліна: ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ І ГЛОБАЛІЗАЦІЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 28 "Публічне управління та адміністрування"

Спеціальність: 281 "Публічне управління та адміністрування"

Освітньо-професійна програма: "Публічне управління та адміністрування"

Вид дисципліни (модулю): обов'язкова

Робоча програма дисципліни «ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ І ГЛОБАЛІЗАЦІЯ» для студентів, які навчаються за освітньо-професійною програмою на здобуття рівня бакалавра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Розробник:

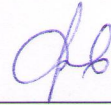
Професор кафедри
публічного управління та адміністрування,
д-р політ. н., доцент

Остап'як В.І.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування
Протокол від «30» серпня 2022 року № 1.

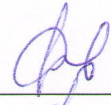
Зав. кафедри
публічного управління та адміністрування

Орлів М.С.

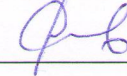
Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри
публічного управління та адміністрування

Орлів М.С.

Гарант ОПІ

Орлів М.С.

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Європейська інтеграція та глобалізація» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах			
			Семестр _		Семестр 3	
	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН
Кількість кредитів ECTS	6				6	
Кількість модулів	3				3	
Загальний обсяг часу, год.	180				180	
Аудиторні заняття, год., у т.ч.:	74				74	
лекційні заняття	38				38	
семінарські заняття						
практичні заняття	36				36	
лабораторні заняття						
Самостійна робота, год., у т.ч.:	106				106	
виконання курсового проекту (роботи)						
виконання контрольних робіт						
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	23				23	
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	40				40	
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	34				34	
підготовка звітів з лабораторних робіт						
підготовка до екзамену	9				9	
Форма семестрового контролю	Іспит					

2 МЕТА ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета вивчення дисципліни – оволодіння слухачами системою знань і компетенцій про поняттям інтеграції, об'єктивних та суб'єктивних передумови інтеграційних процесів, розвитку інтеграційних процесів в контексті глобалізації; навчити студентів аналізувати види, моделі та етапи інтеграції; встановити чинники поглиблення та поширення інтеграційних процесів. Сформувати професійні якості, творче критичне мислення, активну громадянську позицію, здатність орієнтуватися у проблемах суспільно-політичного життя, глобалізації та сталого розвитку.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен демонструвати такі **результати навчання** через знання, уміння та навички:

- використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства;

- знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування;
- знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування;
- знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування;
- уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції;
- використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку;
- уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.

Вивчення навчальної дисципліни сприяє формуванню та розвитку у студентів **компетентностей:**

загальних:

- здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями;
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність до адаптації та дії в нових ситуаціях.;
- здатність знаходити, обробляти, аналізувати інформацію з різних джерел;
- навички міжособистісної взаємодії.

фахових:

- здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів;
- здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів;
- здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки;
- здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування;
- здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Тематичний план лекційних занять

Тематичний план лекційних занять дисципліни характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література
		ДФН	ЗФН	
М 1	ЄС І УКРАЇНА: ПРАВО І ПОЛІТИКА	18		
Т 1.1	Інтеграція, її поняття та передумови інтеграційних процесів. Об'єктивні та суб'єктивні передумови інтеграційних процесів, розвиток інтеграційних процесів в контексті глобалізації;	2		1 - 24

Шифр	Назви модулів (М), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література
		ДФН	ЗФН	
	проаналізувати види, моделі та етапи інтеграції.			
Т 1.2	Види, моделі, етапи та чинники інтеграції. Розглянути розвиток інтеграційних процесів в контексті глобалізації; проаналізувати види, моделі та етапи інтеграції; встановити чинники поглиблення та поширення інтеграційних процесів.	2		1 - 24
Т 1.3	Концепції європейської інтеграції. Аналізуються основні теоретичні концепції європейської інтеграції; особливості федералізму, функціоналізму, неофункціоналізму; аналізуються політологічні та соціологічні теорії європейської інтеграції.	1		1 - 24
Т 1.4	Європейська ідея, від зародження до становлення. Ідеї європейської інтеграції в історичній ретроспективі та ідеї європейської єдності в 20–40-ві роки ХХ ст. Проаналізувати монархічні проекти об'єднання Європи. Встановити роль католицької церкви у формуванні ідеї європейської єдності. Висвітлити республіканські проекти об'єднання Європи.	1		1 - 24
Т 1.5	Сучасні концепції та моделі європейської інтеграції. Сучасні концепції та моделі європейської інтеграції, як інституціоналізм, конструктивізм, багаторівневе управління, одночасний розвиток багатьох організацій, часткове членство, гнучка Європа, Європа ядра, Європа регіонів, Європа різних швидкостей, Європа «солідарного простору», «Європа змінних геометрій», «Європа концентричних кіл», «Багатошвидкісна Європа».	1		1 - 24
Т 1.6	Передумови та початок інтеграційних процесів в Європі після Другої світової війни. Передумови інтеграційних процесів в Європі після Другої світової війни. Встановити вплив воєнно-політичних, економічних та ідеологічних чинників на політичні процеси в повоєнній Європі.	2		1 - 24
Т 1.7	Розвиток європейського будівництва у 1950–1980-х рр. Секторальна інтеграція в Європі, Паризька угоду (1951) та створення Європейського об'єднання вугілля та сталі (ЄОВС), цілі та інститути ЄОВС, Римські угоди (1957) та створення Європейського економічного Співтовариства (ЄЕС) та Євроатому. Проаналізувати політичну кризу спільноти 1960-х рр. та роль Франції у	2		1 - 24

Шифр	Назви модулів (М), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література
		ДФН	ЗФН	
	Європейському будівництві, зміст концепції «Європа вітчизн».			
Т 1.8	Активізація євроінтеграційних трансформацій у 1990-х рр. Маастрихтський договір та утворення Європейського Союзу, вступ Австрії, Фінляндії, Швеції до ЄС та його геостратегічне значення, Амстердамський і Ніщський договори, інституційну реформу ЄС, будівництво економічного і валютного союзу.	2		1 - 24
Т 1.9	Проблеми європейського будівництва на початку ХХІ ст. Охарактеризувати розробку і прийняття Договору про запровадження Конституції для Європи, провал ратифікації Договору про запровадження Конституції для Європи. відновлення процесу інституційної реформи ЄС, п'яте і шосте розширення ЄС, основні інституційні та політичні нововведення Лісабонського договору.	2		1 - 24
Т 1.10	Європейська ідентичність. Зміст, критерії європейської ідентичності, проаналізувати цілі та механізми реалізації політики ідентичності в Європейському Союзі. Європейська ідентичність є наднаціональною ідентичністю. Національна ідентичність – колективне чуття, зіперте на віру в належність до однієї нації і у спільність більшості атрибутів.	1		1 - 24
Т 1.11	Правова система Європейського Союзу. Охарактеризувати правову систему Європейського Союзу. Європейське право – це великий і розгалужений комплекс, який включає норми, що відносяться до різних галузей права. Розглядаються норми публічного та приватного права, традиційних і нових галузей права.	1		1 - 24
Т 1.12	Інституційна система Європейського Союзу. Організаційно-інституційна структура ЄС є ключовою ланкою в подальшому розвитку ЄС; інститути та органи ЄС виконують головну роль як у прийнятті, так і в реалізації норм права ЄС; незважаючи на значимість існуючих інститутів та органів ЄС.	1		1 - 24
М 2	ВИКЛИКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	10		
Т 2.1	Феномен глобалізації. Базові концепції, які характеризують історичні рамки глобалізації. Етапи розвитку глобалізації. Характеристика основних проблем глобалізації.	2		25-40
Т 2.2	Глобальні процеси. Процес глобалізації . Становлення глобалістики	1		25-40

Шифр	Назви модулів (М), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література
		ДФН	ЗФН	
	– науки про глобалізацію, формування її методологічної бази. Еволюція напрямків глобалізації. Форми прояву глобалізації.			
Т 2.3	Школи і міждисциплінарний статус глобалізації. Основні школи сучасної глобалістики. Еволюція концепцій глобалізації.	1		25-40
Т 2.4	Становлення глобальної економіки. Картографія світу у новітньому гео економічному просторі. Закономірності функціонування глобальної економіки. Цивілізаційні виміри глобальних цивілізаційних процесів.	1		25-40
Т 2.5	Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації. Соціально-політичні групи, які представляють критичні зауваження щодо процесів глобальних трансформацій. Сутність базових критичних зауважень процесу глобалізації.	1		25-40
Т 2.6	Парадоксальна природа глобальних трансформацій. Сутність глобальних економічних парадоксів. Базові глобальні парадокси, їх характеристика.	1		25-40
Т 2.7	Глобальна економіка як прогностична реальність. Особливості сучасного етапу світового розвитку. Сценарії глобального розвитку.	1		25-40
Т 2.8	Глобальна економіка як прогностична реальність. Особливості сучасного етапу світового розвитку. Сценарії глобального розвитку.	1		25-40
Т 2.9	Глобалізація та її механізми. Трансформація регулюючої ролі держави в економіці за умов глобалізації. Проблеми глобальної регулюючої системи. Глобальні регуляторні інститути.	1		25-40
М 3	ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	10		
Т 3.1	Виникнення концепції сталого розвитку. Тенденції розвитку людства в контексті взаємодії суспільства і природи. Класифікація наукових теорій і концепцій в контексті сталого розвитку.	2		41-58
Т 3.2	Розвиток концепції сталого розвитку. Теорія В.І. Вернадського про ноосферу та її зв'язок з теорією сталого розвитку. Роботи членів Римського клубу.	2		41-58

Шифр	Назви модулів (М), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література
		ДФН	ЗФН	
Т 3.3	Проблемне поле сталого розвитку. Причини загострення глобальних проблем людства в кінці ХХ – на поч. ХХІ ст. Загрози природно-екологічного характеру.	2		41-58
Т 3.4	Глобальні проблеми та конфлікти сталого розвитку. Глобальні соціальні проблеми. Політичні конфлікти як чинник дестабілізації соціально-економічного розвитку. Економічні проблеми розвитку.	2		41-58
Т 3.5	Диспропорційність економічного розвитку: основні причини та наслідки. Роль глобалізації у загостренні проблем сталого розвитку. Поляризація економічного розвитку та методи її виміру.	1		41-58
Т 3.6	Глобальні диспропорції та сталий розвиток. Проблема дефіциту ресурсів розвитку суспільства. Проблема бідності та можливості її вирішення.	1		41-58
	всього	38		

3.2 Теми практичних занять

Теми практичних занять дисципліни наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Теми практичних (семінарських) занять

Шифр	Зміст практичних занять	Обсяг годин		Література
		ДФН	ЗФН	
М 1	ЄС І УКРАЇНА: ПРАВО І ПОЛІТИКА	16		
П 1.1	Інтеграція та передумови інтеграційних процесів. Види, моделі інтеграції. Об'єктивні та суб'єктивні передумови інтеграційних процесів, розвиток інтеграційних процесів в контексті глобалізації; проаналізувати види, моделі та етапи інтеграції. Розвиток інтеграційних процесів в контексті глобалізації; види, моделі та етапи інтеграції; встановити чинників інтеграційних процесів.	2		1-24

Шифр	Зміст практичних занять	Обсяг годин		Література
		ДФН	ЗФН	
П 1.2	Концепції європейської інтеграції, європейські ідеї і їх становлення. Основні теоретичні концепції європейської інтеграції; особливості федералізму, функціоналізму, неофункціоналізму; аналізуються політологічні та соціологічні теорії європейської інтеграції. Ідеї європейської інтеграції в історичній ретроспективі та ідеї європейської єдності в 20–40-ві роки ХХ ст. Проаналізувати монархічні проекти об'єднання Європи.	2		
П 1.3	Концепції та моделі європейської інтеграції. Передумови та початок інтеграційних процесів. Концепції та моделі європейської інтеграції, як інституціоналізм, конструктивізм, багаторівневе управління, одночасний розвиток багатьох організацій, часткове членство. Передумови інтеграційних процесів в Європі після Другої світової війни.	2		
П 1.4	Розвиток європейського будівництва у 1950–1980-х рр., а також активізація євроінтеграційних трансформацій у 1990-х рр. Секторальна інтеграція в Європі, Паризька угоду (1951) та створення Європейського об'єднання вугілля та сталі (ЄОВС). Маастрихтський договір та утворення Європейського Союзу, вступ Австрії, Фінляндії, Швеції до ЄС та його геостратегічне значення, Амстердамський і Ніццький договори, інституційну реформу ЄС, будівництво економічного і валютного союзу.	2		
П 1.5	Питання європейського будівництва та ідентичності на початку ХХІ ст. Конституції для Європи. відновлення процесу інституційної реформи ЄС, п'яте і шосте розширення ЄС, основні інституційні та політичні нововведення Лісабонського договору. Критерії європейської ідентичності, проаналізувати цілі та механізми реалізації політики ідентичності в Європейському Союзі.	2		1-24
П 1.6	Правова і інституційна система Європейського Союзу. Правову систему Європейського Союзу. Європейське право. Організаційно-інституційна структура ЄС в подальшому розвитку ЄС, інститути та органи ЄС.	2		
П 1.7	Економічні аспекти, монетарна і бюджетна політика ЄС. Фінансово-економічної кризи в ЄС. Перехід від політики лібералізації економічної сфери до більш жорсткого регулювання. Історично перше інтеграційне угруповання в Європі 1957 р. Маастрихтський договір (1992 р.).	2		1-24

Шифр	Зміст практичних занять	Обсяг годин		Література
		ДФН	ЗФН	
П 1.8	Загальна характеристика спільних політик, торговельна, енергетична політика ЄС. З розвитком ЄС спільна політика охоплювала сфери, які вважалися необхідними для належного функціонування внутрішнього ринку, Спільна торговельна політика спрямована на регулювання зовнішніх відносин ЄС. Соціальна політика розвитку та реалізації основних цілей ЄС.	2		
М 2	ВИКЛИКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	10		
ЗМ2.1	Глобалізація в світі. Базові концепції, які характеризують глобалізацію. Розвиток глобалізації. Характеристика основних проблем глобалізації.	2		25-40
ЗМ2.2	Глобальні процеси. Процес глобалізації . Становлення глобалістики – науки про глобалізацію, формування її методологічної бази. Еволюція напрямків глобалізації. Форми прояву глобалізації.	2		25-40
ЗМ2.3	Школи глобалізації. Основні школи сучасної глобалістики. Еволюція концепцій глобалізації.	2		25-40
ЗМ2.4	Утворення глобальної економіки. Картографія світу у новітньому гео економічному просторі. Закономірності функціонування глобальної економіки. Цивілізаційні виміри глобальних цивілізаційних процесів.	2		25-40
ЗМ2.5	Суперечності глобалізації. Соціально-політичні групи, які представляють критичні зауваження щодо процесів глобальних трансформацій. Сутність базових критичних зауважень процесу глобалізації.	2		25-40
М3	ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	10		
ЗМ 3.1	Концепції сталого розвитку. Розвиток людства в контексті взаємодії суспільства і природи. Класифікація наукових теорій сталого розвитку.	2		41-58
ЗМ 3.2	Розвиток теорій сталого розвитку. В.І. Вернадського про ноосферу та її зв'язок з теорією сталого розвитку.	2		41-58
ЗМ 3.3	Проблеми сталого розвитку. Причини загострення глобальних проблем людства в кінці ХХ – на поч. ХХІ ст.	2		41-58
ЗМ 3.4	Глобальні конфлікти та сталий розвиток. Глобальні соціальні проблеми. Політичні конфлікти. Економічні проблеми розвитку.	2		41-58
ЗМ 3.5	Диспропорційність економічного розвитку. Роль глобалізації у загостренні проблем сталого розвитку.	2		41-58

Шифр	Зміст практичних занять	Обсяг годин		Література
		ДФН	ЗФН	
	Всього	36		

3.3 Завдання для самостійної роботи студента

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 4.

Таблиця 4 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, які виноситься на самостійне вивчення	Обсяг годин		Література
		ДФН	ЗФН	
М 1	ЄС І УКРАЇНА: ПРАВО І ПОЛІТИКА	39		
Т 1.1	Інтеграція, види, моделі інтеграції. Об'єктивні та суб'єктивні передумови інтеграційних процесів, розвиток інтеграційних процесів в контексті глобалізації.			1-24
Т 1.2	Концепції європейської інтеграції. Основні теоретичні концепції європейської інтеграції; особливості федералізму, функціоналізму, неофункціоналізму; аналізуються політологічні та соціологічні теорії європейської інтеграції.			1-24
Т 1.3	Передумови та початок інтеграційних процесів. Концепції та моделі європейської інтеграції, як інституціоналізм, конструктивізм, багаторівневе управління, одночасний розвиток багатьох організацій, часткове членство.			1-24
Т 1.4	Розвиток європейського будівництва, а також активізація євроінтеграційних трансформацій. Секторальна інтеграція в Європі. Маастрихтський договір та утворення Європейського Союзу, Амстердамський і Ніщський договори, інституційну реформу ЄС.			1-24
Т 1.5	Питання європейського будівництва та ідентичності. Конституції для Європи. Критерії європейської ідентичності.			1-24
Т 1.6	Правова система Європейського Союзу Правову систему Європейського Союзу. Європейське право.			1-24
Т 1.7	Економічні аспекти. бюджетна політика ЄС Фінансово-економічної кризи в ЄС. Перехід від політики лібералізації економічної сфери до більш жорсткого регулювання.			1-24
Т 1.8	Характеристика спільних політик ЄС. Спільна торговельна політика спрямована на регулювання зовнішніх відносин ЄС. Соціальна політика розвитку та реалізації основних цілей ЄС.			1-24
М2	ВИКЛИКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	39		

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, які виносяться на самостійне вивчення	Обсяг годин		Література
		ДФН	ЗФН	
Т 2.1	Глобалізація в світі та Україна. Базові концепції, які характеризують глобалізацію. Розвиток глобалізації. Характеристика основних проблем глобалізації.	8		25-40
Т 2.2	Глобальні процеси і система державного управління. Процес глобалізації. Становлення глобалістики – науки про глобалізацію, формування її методологічної бази. Еволюція напрямків глобалізації. Форми прояву глобалізації.	8		25-40
Т 2.3	Школи глобалізації та їхній вплив на глобальне управління. Основні школи сучасної глобалістики. Еволюція концепцій глобалізації.	8		25-40
Т 2.4	Утворення глобальної економіки та трансформації систем управління. Картографія світу у новітньому геоekonomічному просторі. Закономірності функціонування глобальної економіки. Цивілізаційні виміри глобальних цивілізаційних процесів.	8		25-40
Т 2.5	Суперечності, виклики глобалізації. Соціально-політичні групи, які представляють критичні зауваження щодо процесів глобальних трансформацій. Сутність базових критичних зауважень процесу глобалізації.	8		25-40
МЗ	ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ			
Т 3.1	Сутність сталого розвитку. Теорія В.І. Вернадського про ноосферу та її зв'язок з теорією сталого розвитку. Роботи членів Римського клубу.	8		41-58
Т 3.2	Проблемна парадигма сталого розвитку. Причини загострення глобальних проблем людства в кінці ХХ – на поч. ХХІ ст. Загрози природно-екологічного характеру.	8		41-58
Т 3.3	Конфлікти і сталий розвиток. Глобальні соціальні проблеми. Політичні конфлікти і економічні проблеми розвитку.	8		41-58
Т 3.4	Диспропорційність економічного розвитку та наслідки. Поляризація економічного розвитку та методи її виміру.	14		41-58
Т 3.5	Глобальні диспропорції та сталий розвиток. Проблема дефіциту ресурсів розвитку суспільства. Проблема бідності та можливості її вирішення.			41-58
	всього	78		

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 МОДУЛЬ «ЄС І УКРАЇНА: ПРАВО І ПОЛІТИКА»

4.1.1 Основна література

1. Європейська та євроатлантична інтеграція: навчальний посібник / О.В.Баула, Т.В. Божидарнік, Т.М. Вісіна, Н.М. Галазюк, О.М. Зелінська О.Я.Кравчук, П.Я. Кравчук, Л.В. Корольчук, О.М. Лютак, Т.Л. Никитюк, Л.В. Савош, О.А.Урбан. Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2016. 328 с.
2. Айзінг Р. Європеїзація та інтеграція. Концепти дослідження // Європейська інтеграція / Уклад. М. Яхтенфукс, Б. Колер-Кох; Пер. з нім. М. Яковлева. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – С. 255–274.
3. Європейський проект та Україна: монографія / А. В. Єрмолаєв, Б. О. Парахонський, Г. М. Яворська, О. О. Резнікова [та ін.]. – К.: НІСД, 2012. – С. 8–24.
4. Європейський Союз: вчора, сьогодні, завтра: навч. посіб. / укл. Макар Ю. Чернівці: Рута, 2008. – 224 с.
5. Європейський Союз. Словник-довідник / упоряд. Ю. Марченко. – К.: К.І.С., 2006. – 140 с.
6. Кожара Л. Політичний вимір європейської кризи // Дзеркало тижня. – 2011. – 22 жовт. (№ 38). – С. 11.
7. Довідник з європейської інтеграції / під ред. О. П. Черниш. – Львів : Магнолія, 2006. – 383 с.
8. Моца А. Європейська інтеграція: загальнотеоретичний аналіз поняття // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 8. – С. 156–160.
9. Наконечний М. Особливості класичного та сучасного витлумачення поняття «імперія» / М. Наконечний // Вісник Київського національного університету імені Т. Шевченка. Серія: Філософія. Політологія. – К.: КНУ, 2011. – Вип. 101. С. 42–46.

4.1.2 Додаткова література

10. Європейський Союз: вчора, сьогодні, завтра : навч. посіб. / укл. Макар Ю. – Чернівці : Рута, 2008. – 224 с.
11. Європейський Союз. Словник-довідник / упоряд. Ю. Марченко. – К. : К.І.С., 2006. – 140 с.
12. Копійка В., Шинкаренко Т. Європейський Союз: історія і засади функціонування : навч. посіб. / В. Копійка, Т. Шинкаренко. – К. : Знання, 2012. – Р. 1. – С. 15–69.
13. Круглашов А., Озимок І., Остапенко Т., Руссу В. Європейська інтеграція на початку нового тисячоліття : довідник / склад. А. Круглашов, І. Озимок, Т. Остапенко, В. Руссу. – Чернівці, 2010. – 212 с.
14. Остап'як В.І. / Пріоритети стратегічного партнерства у сучасній системі міжнародних відносин [Текст] : [монографія] / Василь Остап'як ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2018. - 415 с.
15. Мусис Н. Усе про спільні політики Європейського Союзу : перекл. з англ. / Н. Мусис. – К. : К.І.С., 2005. – 466 с.
16. Світова та європейська інтеграція: організаційні засади : навч. посіб./ за ред. Я. Й. Малика, М. З. Мальського. – Львів : [б. в.], 2000.– 402 с.
17. Троян С. Конструювання нової моделі інтеграції в Європі // Гілея : науковий вісник. Зб. наук. праць. – К. : ВІР УАН, 2012. – Вип. 8. – С. 705–707.
18. Яковюк І., Трагнюк Л., Меделяєв В. Азбука європейської інтеграції / І. Яковюк, Л. Трагнюк, В. Меделяєв. – Харків: «Апекс+», 2006.– 168 с.

4.1.3 Інформаційні ресурси в Інтернеті

20. Марченко М. Н., Дерябіна Е. М. Право Європейського Союзу. Питання історії і теорії [Електронний ресурс] / М. Н. Марченко, Е. М. Дерябіна. – Режим доступу : <http://uport.inf.ua/pravo-evropeyskogo-soyuza-voprosyi-istorii.html>.
21. Шульга М. Демократична ідентичність Європейського Союзу: зміст та шляхи формування [Електронний ресурс] / М. Шульга. – Режим доступу: http://www.social-science.com.ua/jornal_content/177/political_problems.
22. Регіональна ідентичність і регіональний сепаратизм у сучасній Європі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.csi.org.ua/www/?p=2735>
23. Гервас С. Європейські цінності: між ідеалом, дискурсом і реальністю [Електронний ресурс] / С. Гервас. – Режим доступу: <http://rethinkingdemocracy.org.ua/themes/Gervas.html>.

4.2 МОДУЛЬ « ВИКЛИКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ »

4.2.1 Основна література

25. Психологія управління : навч. посібник : рекомендовано МОН України // за заг. ред. Д. І. Дзвінчука. К. : СІК ГРУП Україна, 2013. 293 с.
26. Васильєв Г. Ю. Підтримка міжнародної безпеки — глобальна проблема людства. – Режим доступу: dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/8356/1/Vasiliev_155.pdf
27. Гелд Д., Мак-Грю Е. Глобалізація / антиглобалізація. – К.: Основи, 2004. – 180 с.
28. Глобалізація = Focus globalization : навчальний посібник / М. Вотс, В. Босхардт, та ін. – К.: Амадей, 2007. – 480 с. 9. Глобалізація і безпека розвитку. – К.: КНЕУ, 2001. – 733с.
29. Глуха Г.Я. Глобалізація та економічне зростання // Академічний огляд. Економіка та підприємництво : науковий журнал. – Дніпропетровськ, 2014. – № 1(40). – С.17-23.
30. Гьофе О. Демократія в епоху глобалізації: посібник з філософських дисциплін. – К., 2007 (електрон. ресурс у бібл. ім. В. Максимовича)
31. Дзюба, Іван. Глобалізація і майбутнє культури // Слово і час . – 2008. – № 9. – С. 23-30.
32. Економічна глобалізація : підручник для студ. вищ. навч. закл. / За ред. А.С. Філіпенка. – К.: Київський університет, 2009. – 543с. (електрон ресурс)
33. Економічна система глобалізму / За ред. О.Білоруса. – К.: КНЕУ, 2003. – 357 с.

4.2.2 Додаткова література

34. Бауман, Зігмунд. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства. - К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 107 с.
35. Гелд Д., Мак-Грю Е. Глобалізація / антиглобалізація. – К.: Основи, 2004. – 180 с.
36. Глобалізація = Focus globalization : навчальний посібник / М. Вотс, В. Босхардт, та ін. – К.: Амадей, 2007. – 480 с.

4.1.3 Інформаційні ресурси в Інтернеті

38. A Quick Guide to the World History of Globalization / University of Pennsylvania.– Access mode: <http://www.sas.upenn.edu/~dludden/global1.htm>
39. Globalization 101. – Access mode: <http://www.globalization101.org/>; <http://www.globalization101.org/issues-in-depth/>
40. The History of Globalization / YaleGlobal Online. – Access mode: <http://yaleglobal.yale.edu/about/history.jsp>

4.3 МОДУЛЬ «ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

4.3.1 Основна література

41. Бабець І.Г. Сталий розвиток і безпека регіону: навч. посібник / І.Г. Бабець - Львів : ЛДУВС, 2015. - 268 с.
42. Гречко Т.К. Публічне управління в забезпеченні сталого (збалансованого) розвитку / Т.К. Гречко, С.А. Лісовський, С.А. Романюк: навчальний посібник. – Херсон: Грінь Д.С., 2015. – 264 с.
43. Лісовський С.А. Основи сталого (збалансованого) економічного, соціального, екологічного розвитку / С.А. Лісовський. – Житомир, 2007. – 108 с.
44. Національна парадигма сталого розвитку України / Нац. акад. наук України, Держ. установа / За заг. ред. Б. Є. Патона. - К.: Держ. установа "Ін-т економіки природокористування та сталого розв. Нац. акад. наук України", 2012. - 71 с.
45. Оцінка виконання стану підсумкових документів Всесвітнього саміту зі сталого розвитку (Йоханнесбург, 2002) в Україні / За ред. Л.Г. Руденко – К.: Академперіодика, 2004. – 208 с.
46. Програма дій «Порядок денний на ХХІ століття» – Пер. з англ. - К.: Інтелсфера, 2000. – 360 с.
47. Сталий розвиток: світоглядна ідеологія майбутнього / За ред. акад. НААН України М. А. Хвесика. - К.: ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розв. НАН України», 2012. – 465 с.

4.3.2 Додаткова література

48. Алимов О.М. Потенціал сталого розвитку України на шляху реалізації інтеграційного вибору держави / О.М. Алимов - Київ: ДУ "Ін-т економіки природокористування та сталого розвитку НАН України", 2014. - 518 с.
49. Аналіз сталого розвитку - глобальний і регіональний контексти / [наук. кер. проекту М. З. Згуровський]; Світ. центр даних з геоінформатики та сталого розв., Ін-т приклад. систем. аналізу НАН України і МОН України. - К.: НТУУ "КПІ", 2010 .Ч. 1 : Глобальний аналіз якості та безпеки життя людей / [відп. ред. В.Я. Шевчук ; виконавці: А. О. Болдак та ін.]. - 2010. - 252 с.
50. Дронова О.Л. Фактори ризику техногенних надзвичайних ситуацій в Україні / О.Л. Дронова; Нац. акад. наук України, Ін-т географії. - К.: Ін-т географії, 2011. - 268 с.
51. Інституціональні засади та інструментарій збалансованого природокористування / С.К. Харічков та ін. - О. :ІПРЕЕД, 2010. - 484 с.
52. Куценко В.І. Сталий розвиток: стратегія і тактика формування через призму соціогуманітарної сфери / В.І. Куценко – К.: ДУ ІЕПСР НАН України, 2012. - 167 с.
53. Лісовський С.А. Природа і суспільство: баланс інтересів на теренах України / С.А. Лісовський. - К.: Інститут географії, 2009. – 300 с.

4.3.3 Інформаційні ресурси в Інтернеті

54. United Nations Ukraine. Офіційний веб-сайт URL: <http://www.un.org.ua/ua/>
55. Програма розвитку ООН в Україні. Офіційний веб-сайт URL: <https://www.ua.undp.org/>
56. Індекс людського розвитку: Україна URL: https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/presscenter/press_releases/2018/human-development-indices--where-does-ukrainerank--.html
57. Міністерство енергетики та захисту довкілля України Офіційний веб-сайт URL: <https://menr.gov.ua/>

58. Децентралізація дає можливості. Офіційний веб-сайт URL : <https://decentralization.gov.ua/> 6. Сайт Державної служби статистики України. Офіційний веб-сайт URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Форми навчання: лекції і практичні заняття, самостійна робота, консультації.

У вивченні дисципліни «ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ» використовуються такі методи навчання: МН 1 – словесні методи (МН 1.1 – лекція, МН 1.2 – розповідь-пояснення, МН 1.3 – бесіда, МН 1.4 – інструктаж); МН 2 – наочні методи (МН 2.1 – ілюстрування; МН 2.4 – комп’ютерні і мультимедійні методи); МН 3 – практичні методи (МН 3.4 – практичні роботи); МН 18 – методи самостійної роботи вдома; МН 20 – інтерактивні методи (МН 20.1 – кейс-метод, МН 20.2 – дискусія, МН 20.3 – мозковий штурм, МН 20.4 – рольові і ділові ігри, МН 20.5 – тренінгові заняття).

Контрольні заходи: усний, письмовий та тестовий контроль (МФО 5, 6, 8), іспит (МФО 1).

6. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Допуск до складання іспиту з дисципліни «ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ» відбувається після виконання усіх видів робіт та завдань відповідно до робочої програми. Відпрацювання пропущених занять здійснюється у відведений для цього час відповідно до графіку проведення консультацій викладача.

Реагування на випадки недотримання академічної доброчесності здійснюється відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Оцінювання здобувачів проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за співвідношенням, представленим у табл. 5.

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Схему нарахування балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни наведено в табл. 5.

Таблиця 5 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни «ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ»

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Модуль «ЄС І УКРАЇНА: ПРАВО І ПОЛІТИКА»	
Контроль теоретичних знань (8 практичних * 5 балів)	40
Самостійна робота (2*10 балів)	20
Модульна контрольна робота	40
всього	100
Модуль «ВИКЛИКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»	
Контроль теоретичних знань (5 практичних * 8 балів)	40
Самостійна робота (2*10 балів)	20
Модульна контрольна робота	40
всього	100
Модуль «ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»	
Контроль теоретичних знань (5 практичних * 8 балів)	40
Самостійна робота (2*10 балів)	20
Модульна контрольна робота	40
всього	100
всього	100
Розраховується середнє арифметичне по всіх змістових модулях	100

Оцінка з дисципліни «ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ ТА ГЛОБ» виставляється студенту відповідно до чинної шкали оцінювання, що наведена нижче (табл. 6).

Таблиця 6 –Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS	Рекомендована система оцінювання
Відмінно	90-100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помил ок	90-100 (відмінно)
Добре	82-89	B	Дуже добре - вищесереднього рівня з кількома помилками	75-89 (добре)
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих п омилоч	
Задовільно	67-74	D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недол іків	60-74 (задовільно)
	60-66	E	Достатньо - виконання задовольняє мі німальні критерії	
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно - потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або складати іспити	35-59 (незадовільно і змож ливістю повторного складання іспиту)
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подаль ша робота	0-34 (незадовільно і з обов 'язковим повторним вивченням модуля)